

สัตบรรณ

Alstonia scholaris (L.) R. Br.

ชื่ออื่น

ชบา ตีนเป็ด พญาสัตบรรณ (ภาคกลาง); ยางขาว (ลำปาง); หัสบรรณ (กาญจนบุรี); ตีนเป็ดดำ (นราธิวาส); บะชา ปูลา ปูแล (ปัตตานี); กาโน๊ะ (กะเหรี่ยง - แม่ฮ่องสอน); จะบัน (เขมร - ปราชินบุรี);

ชื่อสามัญ

White cheesewood

ลักษณะทั่วไป

ไม้ต้นขนาดใหญ่ ผลัดใบ สูงได้ถึง 40 เมตร เรือนยอดแผ่เป็นชั้น ๆ ลำต้นเปลาตรง เปลือกนอกสีน้ำตาลหรือขาวอมเหลือง เป็นขุยสะเก็ดเล็ก ๆ เปลือกในสีเหลืองถึงน้ำตาล หรือสีน้ำตาลอมครีม ทุกส่วนของต้นมีน้ำยางสีขาว ใบ ใบเดี่ยว เรียงวงรอบข้อ ใบรูปรี รูปไข่กลับ หรือรูปใบพาย กว้าง 1.5 – 8 × 4 – 32 เซนติเมตร โคนใบรูปลิ้ม หรือเป็นสอบเรียว ขอบใบเรียบ ปลายใบมนกลม เส้นใบตรงและขนานกัน ดอกช่อซี่ร่มประอบ ออกที่ปลายกิ่ง ดอกสีขาวหรือเขียวอมเหลือง กลีบเลี้ยงเชื่อมกันเป็นหลอดปลายแยกเป็น 5 แฉก ยาว 1 – 2 มิลลิเมตร กลีบดอกเชื่อมกันเป็นหลอดยาว 6 – 10 มิลลิเมตร ปลายหลอดแยกเป็น 5 แฉก ขนาดยาว 1.7 – 1.5 มิลลิเมตร เกสรเพศผู้ติดกับส่วนบนขอบหลอดกลีบดอกและยาวไม่พ้นกลีบดอก ผล ผลแห้งแก่แล้วแตกแนวเดียว ฝักยาวออกเป็นคู่ฝัก กว้าง 0.2 – 0.3 มิลลิเมตร ยาว 2 – 5.5 เซนติเมตร เมล็ดรูปทรงกระบอก ขอบขนาน ปลายโค้งมน ขนาด 4 – 7.5 มิลลิเมตร มีขนละเอียดคลุม

การกระจายตัวตามธรรมชาติ

ถิ่นกำเนิดอยู่ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พบได้ในทุกภาคของประเทศไทย

การใช้ประโยชน์

นิยมปลูกเป็นไม้ประดับ สมุนไพร

ช่วงการออกดอก/สีดอก

ออกดอกในช่วงต้นของฤดูหนาว ติดผลหลังจากออกดอก ให้ดอกสีขาว ใจกลางมีสีเหลือง